

LYDRIKK

ERIK HEGGEN

Mer lyd, rap, herjing og fuzzi pedal i klasserommet!

Sindre Dagsland, Even I. Diesen og Hans Kristian Sæterbakk

NTNU

Et flerfaglig prosjekt om forbindelser mellom musikk og lyrikk (2019-)

Lydrick(k) er et samarbeid mellom lærerutdanninga på NTNU (ILU), profesjonelle artister og Rosenberg skole, hvor lærerstudenter, elever, profesjonelle artister og lærerutdannere utforsker forbindelser mellom musikk og lyrikk gjennom låtskaping og arbeid med sanglyrikk.

Kort sagt:

«Dere skal (i grupper) lage en låt og eksperimentere med hva en låt kan være»

Skriveverksted og lydlaboratorium
(utforskende og utøvende elev- og studentaktive arbeidsformer)

DRINK

Gangsters 4 Real

8-12-20-5
37-5

Hva gjør elevene i prosjektet? (vi ser utdrag fra dokumentarfilm)

i 2022 som eksempel

- 10. trinn ved Rosenborg skole (160 elever)
- Mottaksklassen ved Rosenborg skole (30 elever – som til sammen snakker over 25 språk)
- En innføringsklasse (13 stk.) med nyankomne flyktninger (16-20 år) fra Heimdal vgs.
- 50 norskstudenter og 13 masterstudenter i musikk veileder elevene i prosessen
- Artister, lærerutdannere, lærere

Lydririk(k) er også et forskningsprosjekt: sanglyriske, flerspråklige, muntlige, tekstanalytiske perspektiver.

PROSESSES

((produkt))

Veiledning fra profesjonelle utøvere: Utøvende og utprøvende perspektiver

Yo! Vi underviser og veileder om låtskriving og rap-produksjon

Og jeg underviser og veileder om det å lage beats og enkle lydlandskaper

Skriveverksted og lydlab som transspråklige arenaer

Transspråking: «a place that encompasses their entire selves as learners, and their language and cultural practices» (Garcia & Wei, 2014, s. 77).

«the prefix encourages us to treat acts of communication as involving more than words» (Canagarajah, 2013, s. 1).

Foto: Esben Krogstad Kamstrup

Øvrige: Tuva Ihasee Hoem (til venstre), Petter Straub og Rowan Naylor spille inn egen raplått med lydprogrammet «Soundtrap».

Rosenborg-elever lagde rap om turbulent høst

Ungdomskoleelevene på Rosenborg mener medieomtalen av hendelsene høsten 2018 har gitt skolen et ufortjent dårlig rykte.

»Trondheim Låtskrivingsprosjekt

«-E våkna te skoleskytingstrusla / Det her e arti kamskje vi blir gløsa. Bramularmen ringe høyt! / Så ofte det e droyt.» Tuva Ihasee Hoem (5) og skolekameratene i tiendeklasse på Rosenborg skole sitter rundt en bærbær pc og sender mikrofonen mellom seg. De legger vokalsporene på raplåten de har skrevet. Den handler om sommer og

Kreative: NTNU-trioen Sindre Dagstland (fra venstre) Harstad og Even Iglund Diesen håper å nå mange låtplanmål med lydprosjektet. Til høyre sitter lærer Ørjan Gjerde Nilsen.

bar bli snakket om, men det er også noe av det som blir overrevet, sier Petter. Rosenborg som en gangsterskole. Hun posisjoner seg litt som en lærer at «ja, det her er enderim, og det er bokstavrim». Det er når man faktisk må bruke det, at du får et ordentlig inntrykk av det og lærer det, sier Tuva.

Praktisk nytte

Tuva sier hun i utgangspunktet var linken til låtskrivingsprosjektet.

- Men dette er en utrolig bra måte å lære på. Det setter seg mer i hodet og hendene og alt når man gjør ting praktisk, sammenlignet med når du sitter på en skolebenk og

lærer at «ja, det her er enderim, og det er bokstavrim». Det er når man faktisk må bruke det, at du får et ordentlig inntrykk av det og lærer det, sier Tuva.

Om læringspotensialet i Lydrik(k)

«Det å sette sammen ord til å gi mening, og det å få ord til å rime på hverandre og uttrykke mening gjennom sangtekst: Det er kanskje noe som man ikke er vant til, og det er mye norskfaglig læring i det.

I tillegg får vi jo det aspektet med å utfordre seg selv og det å gå ut av komfortsonen, som jeg synes er viktig. Akkurat det er jo noe som mange sliter med, og dette tvinger jo folk til å ta det steget. Det er jo viktig som lærer å tørre å by på seg selv og ikke være redd for å drite deg ut litt»

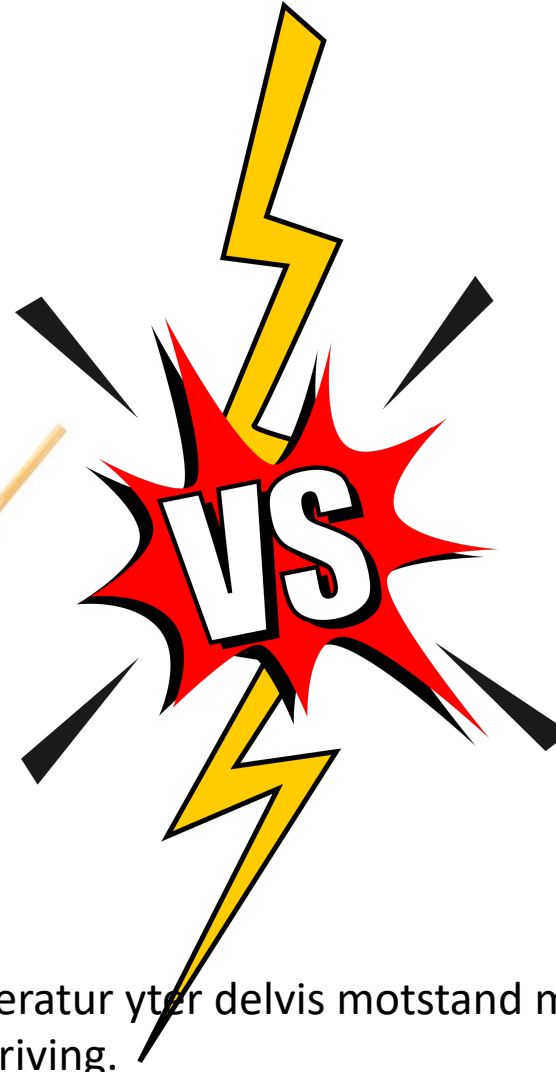
(Norsklærerstudent i intervju)

Vurderingskriterier, skriftlig arbeidskrav, summativ vurdering og slikt?

- **NEI TAKK!**

- Men kanskje litt formativ vurdering på elevenes premisser?
- ...og hva med egenvurdering?

Motstand som didaktisk potensial

I skriveprosessen ser vi at raplyrikken som litteratur ytrer delvis motstand mot tekstinnholdet elever (og studenter og lærere) vanligvis skriver om og forbinder med skoleskriving.

Raplyrikkens møte med skolekonteksten inviterer til en jam hvor man må improvisere, og hvor improvisasjonen kan innebære risiko for de involverte.

«Tarzan og de svarte lovløse» (vi hører en elevlåt)

- Identitetsarbeid og samfunnskritikk
- Raplyrikkompetanse
- Sosiale dimensjoner ved elevene: mestring og myndiggjøring (elever som kan havne utafor i «vanlige» skolesettinger)
- Om å aktivt spille på populær- og fritidskulturen i undervisninga (sjøl om man ikke sjøl er ekspert på det)
- Flerspråklige aspekter

«Zahra»: Myndiggjøring gjennom skapende, transspråklige tilnærminger

Forteller at hun skriver mye på fritida («Når jeg er alene, har jeg alltid ideer»). Hun *er en skriver på somali, men skriver aldri i skolekonteksten*. I løpet av prosjektet trer hun fram med egen stemme i både overført og bokstavelig forstand (hun synger for mange på grupperommet).

Tospråklig lærer til Zahra: «Det beste med Lydrik(k) var å bli bedre kjent med deg, Zahra, og skjønne hvor mange tanker, følelser, ideer og meninger du har»

Oppsummering: Mer lyd, rap, herjing og fuzzpedal i klasserommet!

- Å tørre mer som lærer
- Fritidskulturen / populærkulturen – raplyrikken inn i videregående?
- Sanglyrikk og estetiske arbeidsmåter som arena for mestring og myndiggjøring
- Identitetsarbeid
- Samarbeid mellom skolen, universitetet og kulturfeltet
- Underveisvurdering

Les mer om her:

- <https://www.ntnu.no/ilu/lydrikk>

Publikasjoner om prosjektet:

- Dagsland, S. (2022). Sanglyrikk og estetiske arbeidsmåter som inngang til transspråking. I I. Kjelaas & R. van Ommeren (red.), *Andrespråksopplæring for nyankomne flyktninger. Tilnærminger for mestring og myndiggjøring*. Fagbokforlaget. (s. 187-206).
- Dagsland, S., Diesen, E.I & Harstad, O. (2021). [Om havfruer og havmenn: Samspillet mellom sangtekst, beat og flow i elevlåten "Rundlurt" og i morsmålsfagets sanglyrikkundervisning](#). I L. Jølle, A. S. Larsen, H. Otnes & L. I. Aa (red.), *Morsmålfaget som fag og forskningsfelt i Norden*. Universitetsforlaget.
- Dagsland, Diesen og Harstad (2020): [Motstand som didaktisk potensial i kreative skriveprosesser](#). I *Norsklæreren*, Vol. 44 (3)
- Diesen, Dagsland og Harstad (2020): [Trøblete tenåringstematikk. Rapplyrisk posisjonering og tekstkompetanse i elev- og studentproduksjoner](#). I *Norsklæreren*, Vol. 44 (4)
- Gjerde Nilsen og Sæterbakk (2020): Lærerperspektiver på Lydrikk(k). I *Norsklæreren*, Vol. 44 (4)
- Harstad, Dagsland og Diesen (2020): [«Lysne» som lysning. Vestlandslyrikk og eksistensielt orientert litteraturundervisning](#). I *Norsklæreren*, Vol. 44 (4)